

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในยุคปัจจุบัน โลกกำลังอยู่ในกระแสของยุคโลกาภิวัตน์ ระบบเศรษฐกิจมีการเปิดเสรีมากขึ้น ทำให้หลายประเทศไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงการแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้ ขณะเดียวกันสภาพของสังคมในปัจจุบันก็เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก ซึ่งประเทศไทยก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่ได้รับผลจากกระแสโลกาภิวัตน์นี้ และกลายเป็นแรงกดดันให้เกิดการพัฒนาศักยภาพการแข่งขันกับประเทศต่างๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยีและการสื่อสาร ประกอบกับ สภาพปัญหาต่างๆ ในสังคมไทยที่นับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นทั้งปัญหาอาชญากรรม การก่อการร้าย ความยากจน เป็นต้น ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพของคนจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและควรให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ตามทิศทางการพัฒนาประเทศที่ได้ระบุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (2545-2549) และ ฉบับที่ 10 (2550-2554) ที่ได้ยึด “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนาและน้อมรับเอา “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อให้สังคมไทยอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน และเนื่องจากคนเป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคุณภาพของคนในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะความสามารถ เพื่อให้เกิดความพร้อมทั้งทางด้านคุณธรรมและความรู้ เพื่อนำไปสู่การคิด วิเคราะห์ อย่างมีเหตุผลและระมัดระวัง ให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถตัดสินใจโดยใช้หลักความพอประมาณ ดำเนินชีวิตด้วยจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียรและพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งแนวทางที่สำคัญประการหนึ่งในการที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นก็คือ “การศึกษา” เพราะถ้าหากประเทศใดมีประชากรที่ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและทั่วถึงแล้ว ประเทศนั้นก็ประสบความสำเร็จในทุกด้านทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเพราะว่าการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้นมีหน้าที่โดยตรงในการสร้างความรู้ของทางปัญญาผ่านกระบวนการผลิตกำลังคนในระดับสูง การพัฒนาการวิจัย การส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ฯลฯ ซึ่งเท่าที่ผ่านมา การศึกษา

ระดับอุดมศึกษาก็ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยประเทศไทย ได้มีการก่อตั้งสถาบันอุดมศึกษาขึ้นเป็นจำนวนมากตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีการเปิดการเรียนการสอนในคณะต่างๆ และมีสาขาวิชาต่างๆเกิดขึ้นมากมาย แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจำนวนมากด้อยคุณภาพ และไม่มีมาตรฐานดีพอที่จะทำงานในสถานประกอบการ มาตรฐานการศึกษาของประเทศไทยเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆในเอเชียด้วยกันเอง ก็ยังมีคุณภาพที่ต่ำกว่าอยู่มาก อีกทั้งระดับคุณภาพและประสิทธิภาพทางการศึกษาของไทยยังขาดมาตรฐานและขาดระบบการประกันคุณภาพ การศึกษารวมถึงการขาดการติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง ขาดเอกภาพทางด้านนโยบาย ขาดเกณฑ์มาตรฐานรับรองคุณภาพของสถานศึกษาและขาดมาตรฐานด้านคุณภาพของการศึกษารวมถึงการวัดผลและการประเมินผลที่ไม่ได้มาตรฐาน นอกจากนี้มาตรฐานของบุคลากรทางการศึกษาซึ่งบางส่วนยังขาดประสิทธิภาพและศีลธรรม จึงเป็นที่น่าสงสัยว่า สถาบันอุดมศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเหล่านี้ มีประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพจริงหรือไม่ ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงถึงความสำคัญและสนใจศึกษาถึงระดับความมีประสิทธิภาพทางเทคนิคในการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

การศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา: การเปรียบเทียบระหว่างการวิเคราะห์สมการพหุคูณและเชิงเส้นคู่และการวิเคราะห์เส้นห่อหุ้มมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ ประการแรก เพื่อศึกษาข้อมูลและลักษณะทั่วไปของการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ในปีการศึกษา 2549 ประการที่สอง เพื่อศึกษาถึงระดับประสิทธิภาพทางเทคนิคแต่ละวิธีในการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยในปีการศึกษา 2549 ประการที่สาม เพื่อเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพทางเทคนิคของแต่ละวิธีในการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ในปีการศึกษา 2549 และประการสุดท้าย เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยในอนาคต

สำหรับวิธีการวิเคราะห์ในการศึกษาครั้งนี้ ในส่วนของลักษณะทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาเป็นการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ด้วยวิธีการทางสถิติอย่างง่ายโดยคำนวณออกมาในรูปร้อยละ สำหรับการศึกษาระดับประสิทธิภาพทางเทคนิคการจัดการทาง

การศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยนั้น จะทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างวิธี Stochastic Frontier Analysis (SFA) โดยใช้โปรแกรม Limdep Version 8.0 และโปรแกรม Frontier 4.1 ในการวิเคราะห์และวิธี Data Envelopment Analysis (DEA) จะใช้โปรแกรม DEAP Version 2.1 เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพทางเทคนิคของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำค่าประสิทธิภาพที่ได้จากการคำนวณแต่ละกลุ่มตัวอย่าง จากทั้ง 2 วิธีมาเปรียบเทียบกันว่า มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ส่วนข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้จะใช้ทั้งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยข้อมูลส่วนหนึ่งจะเก็บรวบรวมโดยอาศัยการส่งแบบสอบถามไปยังสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา Website ของสถาบันอุดมศึกษาต่างๆทั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งประกอบไปด้วย ข้อมูลงบประมาณประจำปี 2549 จำนวนบุคลากรและจำนวนนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษา เป็นต้น

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ข้อมูลและลักษณะทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา

ข้อมูลและลักษณะทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ที่ตั้ง สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตต่างจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 62.12 โดยที่สถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตต่างจังหวัด มีการกระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศไทย ทั้งภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันตกและภาคตะวันออก และส่วนใหญ่สถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตต่างจังหวัด จะอยู่ในเขตอำเภอเมือง ถึงร้อยละ 76.83 ระยะเวลาที่เปิดสอน สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีระยะเวลาเปิดสอนนานเฉลี่ย 22.32 ปี ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาที่มีระยะเวลาเปิดสอนนานที่สุด คือ 90 ปี และมีระยะเวลาที่เปิดสอนน้อยที่สุด คือ 1 ปี การมีวิทยาเขต พบว่า มีสถาบันอุดมศึกษาที่มีวิทยาเขตเพียงร้อยละ 31.82 แต่เมื่อแยกตามสถาบันอุดมศึกษา พบว่า สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นมหาวิทยาลัยทั่วไปส่วนใหญ่จะมีวิทยาเขตร้อยละ 64.00 ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลมีวิทยาเขตร้อยละ 34.69 ส่วน

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีวิทยาเขตเพียงร้อยละ 15.52 และสถาบันอุดมศึกษาที่มีวิทยาเขตส่วนใหญ่จะมีวิทยาเขตเพียง 1-2 วิทยาเขต คิดเป็นร้อยละ 52.38 ระดับการศึกษาที่เปิดทำการสอน ส่วนใหญ่สถาบันอุดมศึกษาเปิดทำการสอนในระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.21 รองลงมา คือ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดทำการสอนในระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 25.00 **พื้นที่ของสถาบันอุดมศึกษา** ส่วนใหญ่มีพื้นที่อยู่ในช่วง 1-500 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 53.92 โดยมีพื้นที่เฉลี่ยเท่ากับ 1,455.85 ไร่ สถาบันอุดมศึกษาที่มีพื้นที่มากที่สุดเท่ากับ 18,073 ไร่และสถาบันอุดมศึกษาที่มีพื้นที่น้อยที่สุดเท่ากับ 6 ไร่ **สำหรับการใช้ประโยชน์พื้นที่ภายในของสถาบันอุดมศึกษา** ส่วนใหญ่พื้นที่จะถูกใช้เป็นหอพักนักศึกษา บ้านพักอาจารย์ อาคารเรียน อาคารวิจัย ห้องปฏิบัติการและพื้นที่ปฏิบัติการกลางแจ้งและฟาร์ม สำหรับการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา พบว่า สายวิทยาศาสตร์สุขภาพมีการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาเฉลี่ยต่อปีสูงที่สุด รองลงมา คือ สายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เมื่อพิจารณาจากประเภทของสถาบันพบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาเฉลี่ยต่อปีสูงที่สุดทั้งในระดับปริญญาตรี โทและเอก **จำนวนทรัพยากรในหอสมุดของสถาบันอุดมศึกษา** แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ สิ่งตีพิมพ์ที่เป็นฉบับภาษาไทยและสิ่งตีพิมพ์ที่เป็นฉบับภาษาอังกฤษ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 หมวด คือ ตำรา หนังสือและสารคดี วิทยานิพนธ์และงานวิจัย วารสารและหนังสือพิมพ์ โดยพบว่า สิ่งตีพิมพ์ที่เป็นฉบับภาษาไทย สถาบันอุดมศึกษามีตำรา หนังสือและสารคดี เฉลี่ย 89,282 เล่ม วิทยานิพนธ์และงานวิจัยเฉลี่ย 13,911 เล่ม วารสารเฉลี่ย 2,569 เล่มและหนังสือพิมพ์เฉลี่ย 18 ฉบับ สิ่งตีพิมพ์ที่เป็นฉบับภาษาอังกฤษ สถาบันอุดมศึกษามีตำรา หนังสือและสารคดีเฉลี่ย 33,293 เล่ม วิทยานิพนธ์และงานวิจัยเฉลี่ย 134 เล่ม วารสารเฉลี่ย 974 เล่ม และหนังสือพิมพ์เฉลี่ย 3 ฉบับ **สำหรับคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุและอุปกรณ์อื่นๆ เช่น E-Book จุลสารและกฤตภาค เอกสารมาตรฐาน นวนิยายอ่านเล่น สิ่งพิมพ์รัฐบาล สื่อการสอนและฐานข้อมูล** พบว่า สถาบันอุดมศึกษามีเครื่องคอมพิวเตอร์เฉลี่ย 100 เครื่อง โสตทัศนวัสดุเฉลี่ย 8,899 ชิ้นและอุปกรณ์อื่นๆเฉลี่ย 3,851 ชิ้น **สำหรับข้อมูลทางด้านบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา** พบว่า ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ถึงร้อยละ 84.80 และเป็นเพศหญิงเพียงร้อยละ 15.50 โดยระดับการศึกษาของผู้บริหารหรืออธิการบดีส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 65.89 และส่วนใหญ่มีตำแหน่งทางวิชาการใน

ระดับอาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 37.98 รองลงมาคือ ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ คิดเป็นร้อยละ 28.68 สำหรับข้อมูลของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาโทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.77 รองลงมาคือ ระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 24.02 และส่วนใหญ่อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษามีตำแหน่งทางวิชาการในระดับอาจารย์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.27 รองลงมาคือ ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ คิดเป็นร้อยละ 19.87 ในส่วนของผลงานทางวิชาการที่เป็นผลงานวิจัยของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษามีจำนวนเฉลี่ย 110 เรื่องต่อปี และมีงบประมาณสนับสนุนการวิจัยเฉลี่ย 72,764,670.99 บาท มีการเผยแพร่และตีพิมพ์บทความหรือผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศเฉลี่ยรวม 172 เรื่องต่อปี โดยสถาบันอุดมศึกษารัฐที่เป็นมหาวิทยาลัยทั่วไป มีจำนวนงานวิจัยและได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัยรวมทั้งมีการเผยแพร่และตีพิมพ์บทความหรืองานวิจัยมากที่สุด ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษารัฐที่เป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนยังมีการทำวิจัยและได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัยรวมทั้งมีการเผยแพร่และตีพิมพ์ผลงานวิจัยในปริมาณที่น้อยเมื่อเทียบกับสถาบันอุดมศึกษารัฐที่เป็นมหาวิทยาลัยทั่วไป ในส่วนของการพัฒนาบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย การให้ทุนการศึกษาแก่อาจารย์เพื่อไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอกทั้งในประเทศและต่างประเทศจำนวนเฉลี่ยรวม 62 คน การเข้าร่วมอบรม ประชุม สัมมนาและดูงานทางวิชาการจำนวนเฉลี่ย 235 ครั้งและการนำเสนอผลงานทางวิชาการจำนวนเฉลี่ย 114 ครั้ง สำหรับการคัดเลือกบุคลากรให้เข้ามาทำงานในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย การคัดเลือกบุคลากรประเภทอาจารย์ โดยวิธีที่ใช้ในการคัดเลือกบุคลากรประเภทอาจารย์ให้เข้ามาทำงานในสถาบันอุดมศึกษามากที่สุด คือ การคัดเลือกจากประสบการณ์ในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 26.60 การคัดเลือกบุคลากรประเภทนักวิจัยหรือผู้เชี่ยวชาญ พบว่า วิธีกรที่ใช้ในการคัดเลือกบุคลากรประเภทนักวิจัยหรือผู้เชี่ยวชาญให้เข้ามาทำงานในสถาบันอุดมศึกษามากที่สุด คือ การคัดเลือกจากประสบการณ์ในการทำงานคิดเป็นร้อยละ 31.88 รองลงมาเป็นการคัดเลือกจากคะแนนสอบและจากบุคลิกลักษณะ คิดเป็นร้อยละ 20.29 เท่ากัน และการคัดเลือกบุคลากรประเภทอื่นๆ นอกเหนือไปจากอาจารย์ นักวิจัยหรือผู้เชี่ยวชาญ พบว่า วิธีกรที่ใช้ในการคัดเลือกบุคลากรประเภทอื่นๆ นอกเหนือไปจากอาจารย์ นักวิจัยหรือผู้เชี่ยวชาญให้เข้ามาทำงานในสถาบันอุดมศึกษามากที่สุด คือ การคัดเลือกจากประสบการณ์ในการทำงานเช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อย

ละ 25.77 รองลงมาคือ การคัดเลือกจากคะแนนสอบและบุคลิกลักษณะ คิดเป็นร้อยละ 21.65 เท่ากัน ในส่วนของข้อมูลทางด้านนักศึกษา พบว่า สัดส่วนของนักศึกษาที่เข้าศึกษา ในปีการศึกษา 2549 เป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.70 รองลงมาคือ นักศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 8.83 สำหรับสัดส่วนของนักศึกษาทั้งหมด ในปีการศึกษา 2549 เป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุดเช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 85.46 ส่วนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549 เป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.07 สำหรับสัดส่วนของอาจารย์ต่อนักศึกษา พบว่า ในภาพรวมโดยเฉลี่ยอาจารย์ 1 คนต้องดูแลนักศึกษาจำนวน 29 คน โดยสัดส่วนของอาจารย์ต่อนักศึกษาที่มากที่สุด คือ อาจารย์ 1 คนต้องดูแลนักศึกษาถึง 112 คน และสัดส่วนของอาจารย์ต่อนักศึกษาที่น้อยที่สุด คือ อาจารย์ 1 คนต้องดูแลนักศึกษาเพียง 4 คน ในส่วนของกิจกรรมพัฒนานักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาได้จัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเฉลี่ย 118 กิจกรรมต่อปี มีผู้เข้าร่วมทั้งหมดโดยเฉลี่ย 10,434 คน สำหรับทุนการศึกษาและกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พบว่า ทุนการศึกษาที่มอบให้แก่นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเฉลี่ย 713 คนต่อปี เป็นจำนวนเงินโดยเฉลี่ยทั้งสิ้น 9,588,257 บาท ในส่วนของกองทุนให้กู้ยืมเพื่อศึกษามีการจัดสรรให้แก่ศึกษาจำนวนเฉลี่ย 2,918 คนต่อปี เป็นจำนวนเงินโดยเฉลี่ยทั้งสิ้น 143,205,339.62 บาท ทางด้านข้อมูลงบประมาณ พบว่า งบประมาณรายจ่ายของสถาบันอุดมศึกษาในปีการศึกษา 2549 ในภาพรวมโดยเฉลี่ยเท่ากับ 1,842,755,116.41 บาท ซึ่งแบ่งเป็นงบดำเนินการโดยเฉลี่ยเท่ากับ 1,497,942,857.25 บาท และงบลงทุน โดยเฉลี่ยเท่ากับ 344,812,259.16 บาท ซึ่งสัดส่วนของงบประมาณรายจ่ายต่อนักศึกษา 1 คนในภาพรวมเท่ากับ 51,561.61 บาท

ข้อมูลทางการจัดการของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเก็บข้อมูลแบบเจาะลึกโดยใช้แบบสอบถามเพื่อสอบถามไปยังผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งพบว่า ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นรองอธิการบดีฝ่ายต่างๆ เช่น ฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการนักศึกษาและฝ่ายวางแผนและพัฒนา โดยผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารอย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 72.73 และส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 63.63 นอกจากนี้ส่วนใหญ่ยังมีประสบการณ์ในด้านการสอนเฉลี่ย 26.1 ปี ประสบการณ์ในด้านการบริหารเฉลี่ย 14.0 ปี จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ผู้มีอำนาจสูงสุดในการตัดสินใจกำหนดนโยบายหรือทิศทาง

ดำเนินงาน หรือเป้าหมายของสถาบันอุดมศึกษามากที่สุด คือ สภามหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 38.10 รองลงมาคือ อธิการบดี คิดเป็นร้อยละ 25.71 ส่วนคณะบุคคลที่มีอำนาจในการตัดสินใจในเรื่องงบประมาณที่สำคัญๆ ในสถาบันอุดมศึกษามากที่สุด คือ สภามหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 31.13 รองลงมา คือ อธิการบดี คิดเป็นร้อยละ 30.19 และคณะบุคคลที่มีอำนาจในกระบวนการตัดสินใจเปิดสอนหลักสูตรใหม่ในสถาบันอุดมศึกษา มากที่สุด คือ สภามหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 38.26 รองลงมาคือ คณะผู้บริหารระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 24.35 ส่วนหลักเกณฑ์ที่ใช้ในกระบวนการตัดสินใจเปิดหลักสูตรใหม่มากที่สุด คือ การคำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 50.63 รองลงมาคือ ความต้องการของผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 17.72 สำหรับคณะบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ในการอนุมัติเลื่อนตำแหน่งในหน้าที่การงานของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษามากที่สุด คือ อธิการบดี คิดเป็นร้อยละ 34.12 รองลงมาคือ คณะผู้บริหารระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 32.94 คณะบุคคลที่มีหน้าที่ในการอนุมัติการให้ทุนการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มากที่สุด คือ อธิการบดี คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ คณะผู้บริหารระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 30.77 ส่วนการให้ความสำคัญในแต่ละภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา พบว่า สถาบันอุดมศึกษาให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.00 รองลงมาคือ การให้ความสำคัญกับการบริการความรู้ทางวิชาการแก่สังคม คิดเป็นร้อยละ 23.00 โดยกิจกรรมที่เป็นการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมมีจำนวนเฉลี่ย 152 กิจกรรมต่อปี มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมดเฉลี่ย 37,096 คน ส่วนกิจกรรมที่เป็นการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมีจำนวนเฉลี่ย 84 กิจกรรม มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมดเฉลี่ย 43,906 คน ทางด้านความร่วมมือกับต่างประเทศสถาบันอุดมศึกษาไทยมีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศหลายประเทศทั่วโลก โดยสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นมหาวิทยาลัยทั่วไปมีความร่วมมือกับต่างประเทศจำนวน 45 ประเทศ ส่วนสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีความร่วมมือกับต่างประเทศจำนวน 16 ประเทศและ 15 ประเทศ ตามลำดับ โดยประเทศที่สถาบันอุดมศึกษาไทยมีความร่วมมือมากที่สุด คือ ประเทศจีน

5.1.2 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา การเปรียบเทียบระหว่างวิธีการวิเคราะห์สมการพหุคูณและเชิงเส้นและไม่เชิงเส้น และการวิเคราะห์เส้นโค้ง

ค่าความมีประสิทธิภาพในภาพรวมของสถาบันอุดมศึกษาทั้งระบบโดยการเปรียบเทียบระหว่างวิธีการวิเคราะห์สมการพหุคูณและเชิงเส้นและไม่เชิงเส้น และการวิเคราะห์เส้นโค้ง พบว่า ค่าประสิทธิภาพที่ได้จากการวิเคราะห์สมการพหุคูณและเชิงเส้นและไม่เชิงเส้น และการวิเคราะห์เส้นโค้ง โดยวิธี CRS มีค่าไม่แตกต่างกัน ส่วนการวิเคราะห์สมการพหุคูณและเชิงเส้นและไม่เชิงเส้นเมื่อเปรียบเทียบกับ การวิเคราะห์เส้นโค้ง โดยวิธี VRS จะแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามค่าประสิทธิภาพที่คำนวณได้จากทั้งสองวิธีการยังถือว่ามีความใกล้เคียงกัน และมีแนวโน้มในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ยังพบว่าค่าประสิทธิภาพที่ได้จากการวิเคราะห์เส้นโค้งทั้งวิธีการ CRS และ VRS จะมีค่าสูงกว่าหรือมีการกระจายตัวอยู่ในระดับที่สูงกว่าการวิเคราะห์สมการพหุคูณและเชิงเส้นและไม่เชิงเส้น ในขณะที่เดียวกันวิธีการวิเคราะห์สมการพหุคูณและเชิงเส้นและไม่เชิงเส้นควรมีจำนวนตัวอย่างที่มากพอ สำหรับการประมาณค่าประสิทธิภาพ แต่วิธีการวิเคราะห์เส้นโค้งไม่จำเป็นต้องมีจำนวนตัวอย่างที่มากก็สามารถประมาณค่าได้ ซึ่งทั้งสองวิธีการถือว่ามีความน่าเชื่อถือเช่นเดียวกันแต่การวิเคราะห์เส้นโค้งควรระวังในเรื่องของการพิจารณาหรือเลือกข้อมูลมาใช้ในการประมาณค่าประสิทธิภาพ เพราะอาจจะ เป็นข้อมูลที่มีลักษณะเป็น Outlier ซึ่งจะทำให้ผลการประมาณค่าประสิทธิภาพเกิดความคลาดเคลื่อนได้และวิธีการวิเคราะห์เส้นโค้งนอกจากจะทราบค่าประสิทธิภาพแล้ว ยังสามารถทราบถึงช่วงการผลิตของแต่ละหน่วยการผลิตที่กำลังอยู่ในช่วงการผลิตแบบใด ซึ่งสามารถที่จะนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพต่อไปได้ สำหรับระดับประสิทธิภาพทางเทคนิคของแต่ละวิธีการ

5.1.3 ประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาโดยวิธีการวิเคราะห์สมการพหุคูณและเชิงเส้นและไม่เชิงเส้น และการวิเคราะห์เส้นโค้ง

สำหรับผลการศึกษาประสิทธิภาพทางเทคนิคในการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา โดยการวิเคราะห์สมการพหุคูณและเชิงเส้นและไม่เชิงเส้น (SFA) และการวิเคราะห์เส้นโค้ง (DEA) ภายใต้ผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตแบบต่างๆ คือ ผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตคงที่ (Constant Return to Scale: CRS) และผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตไม่คงที่ (Variable Return to

Scale: VRS) รวมไปถึงการเกิดควมมีประสิทธิภาพอันเนื่องมาจากขนาดการผลิต (Scale Efficiency) พบว่า ระดับควมมีประสิทธิภาพทางเทคนิคในการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา โดยสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยทั่วไปมีค่าประสิทธิภาพสูงสุดทั้งวิธีการวิเคราะห์สมการพรมแดนเชิงเส้นและวิธีการวิเคราะห์เส้นห่อหุ้มภายใต้ผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตแบบต่างๆ คือ ผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตคงที่ (Constant Return to Scale: CRS) และผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตไม่คงที่ (Variable Return to Scale: VRS) รวมทั้งการเกิดควมมีประสิทธิภาพอันเนื่องมาจากขนาดการผลิต (Scale Efficiency) และค่าประสิทธิภาพที่คำนวณได้จากทั้งสองวิธีการมีค่าไม่แตกต่างกันมากนักและจะให้ผลการศึกษาที่ใกล้เคียงกันและมีแนวโน้มในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ยังพบว่าค่าประสิทธิภาพที่ได้จากวิธีการวิเคราะห์เส้นห่อหุ้มจะมีค่าสูงกว่าหรือมีการกระจายตัวอยู่ในระดับที่สูงกว่าวิธีการวิเคราะห์สมการพรมแดนเชิงเส้น และเมื่อพิจารณาตามช่วงการผลิต พบว่า สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในช่วงผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตเพิ่มขึ้น (IRS) คิดเป็นร้อยละ 64.89 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน รองลงมา คือ อยู่ในช่วงผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตลดลง (DRS) ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นมหาวิทยาลัยทั่วไปขนาดใหญ่และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีขนาดใหญ่ด้วยเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาแยกตามภูมิภาค พบว่า สถาบันอุดมศึกษาในภาคใต้ มีค่าประสิทธิภาพสูงสุดทั้งการวิเคราะห์สมการพรมแดนเชิงเส้นและการวิเคราะห์เส้นห่อหุ้ม รองลงมาคือสถาบันอุดมศึกษาในภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับ ในส่วนของประสิทธิภาพต่อขนาดการผลิต (SE) พบว่า สถาบันอุดมศึกษาในภาคกลางมีค่าประสิทธิภาพต่อขนาดการผลิตโดยเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ สถาบันอุดมศึกษาในภาคใต้ สถาบันอุดมศึกษาในภาคเหนือ และสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับ สำหรับช่วงการผลิตพบว่า ทั้ง 4 ภาค สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการผลิตอยู่ในช่วงผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตเพิ่มขึ้น (IRS)

เมื่อพิจารณาค่าประสิทธิภาพแยกตามระยะเวลาในการก่อตั้ง (ปี) พบว่า สถาบันอุดมศึกษาที่มีระยะเวลาในการก่อตั้งหรือระยะเวลาที่เปิดสอน มากกว่า 15 ปี มีค่าประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งการวิเคราะห์สมการพรมแดนเชิงเส้นและการวิเคราะห์เส้นห่อหุ้ม

รองลงมา คือ สถาบันอุดมศึกษาที่มีระยะเวลาในการเปิดสอน 5-15 ปี และสถาบันอุดมศึกษาที่มีระยะเวลาในการเปิดสอนน้อยกว่า 5 ปี ตามลำดับ ในส่วนของประสิทธิภาพต่อขนาดการผลิต (SE) พบว่า สถาบันอุดมศึกษาที่มีระยะเวลาในการก่อตั้งมากกว่า 15 ปี มีค่าประสิทธิภาพต่อขนาดการผลิตโดยเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ สถาบันอุดมศึกษาที่มีระยะเวลาในการก่อตั้ง 5-15 ปี และสถาบันอุดมศึกษาที่มีระยะเวลาในการก่อตั้งน้อยกว่า 5 ปี สำหรับช่วงการผลิตนั้นพบว่า ระยะเวลาในการก่อตั้งสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 3 ช่วง ส่วนใหญ่มีการผลิตอยู่ในช่วงผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตเพิ่มขึ้น (IRS)

เมื่อพิจารณาค่าประสิทธิภาพแยกตามสถาบันอุดมศึกษาที่มีการเปิดสอนในสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ พบว่า สถาบันอุดมศึกษาที่ไม่มีการเปิดสอนในสายวิทยาศาสตร์สุขภาพมีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าสถาบันอุดมศึกษาที่มีการเปิดสอนในสายวิทยาศาสตร์สุขภาพแต่ค่าประสิทธิภาพก็ไม่แตกต่างกันมากนัก โดยในส่วนของประสิทธิภาพต่อขนาดการผลิต (SE) พบว่า สถาบันอุดมศึกษาที่มีสายวิทยาศาสตร์สุขภาพและสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่มีสายวิทยาศาสตร์สุขภาพมีค่าประสิทธิภาพต่อขนาดการผลิตเท่ากัน สำหรับช่วงการผลิตนั้นพบว่าสถาบันอุดมศึกษาที่มีสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ ส่วนใหญ่มีการผลิตอยู่ในช่วงผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตลดลง (DRS) และสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่มีสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ ส่วนใหญ่มีการผลิตอยู่ในช่วงผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตเพิ่มขึ้น (IRS)

5.1.4 การทดสอบความแตกต่างของระดับประสิทธิภาพทางเทคนิคของสถาบันอุดมศึกษา แยก

ตามประเภทสถาบันโดยวิธีการวิเคราะห์สมการพหุคูณและแผนเชิงเส้นคู่และการวิเคราะห์เส้นโค้ง

สำหรับการทดสอบความแตกต่างของระดับประสิทธิภาพทางเทคนิคของสถาบันอุดมศึกษา แยกตามประเภทสถาบันโดยวิธีการวิเคราะห์สมการพหุคูณและแผนเชิงเส้นคู่ พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับประสิทธิภาพทางเทคนิคในการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยทั่วไป สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีค่าไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = 0.05$

สำหรับการทดสอบความแตกต่างของระดับประสิทธิภาพทางเทคนิคของสถาบันอุดมศึกษา แยกตามประเภทสถาบัน โดยวิธีการวิเคราะห์เส้นห่อหุ้มกรณีผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตคงที่ (Constant Return to Scale: CRS) พบว่า วิธีการ Fisher's Least Significant Difference (LSD) ระดับประสิทธิภาพทางเทคนิคเฉลี่ยของสถาบันอุดมศึกษารัฐที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยทั่วไปกับสถาบันอุดมศึกษารัฐที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มีค่าไม่แตกต่างกัน ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีค่าแตกต่างไปจากกลุ่ม ส่วนวิธีการ Tukey's Multiple Comparison Method พบว่า ระดับประสิทธิภาพทางเทคนิคเฉลี่ยของสถาบันอุดมศึกษารัฐที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยทั่วไปกับสถาบันอุดมศึกษารัฐที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มีค่าไม่แตกต่างกัน ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีค่าแตกต่างไปจากกลุ่ม เช่นเดียวกัน

การทดสอบความแตกต่างของระดับประสิทธิภาพทางเทคนิคเฉลี่ยของสถาบันอุดมศึกษา แยกตามประเภทสถาบัน โดยวิธีการวิเคราะห์เส้นห่อหุ้มกรณีผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตไม่คงที่ (Variable Return to Scale: VRS) พบว่า ทั้งวิธีการ Fisher's Least Significant Difference (LSD) และวิธีการ Tukey's Multiple Comparison Method ระดับประสิทธิภาพทางเทคนิคเฉลี่ยของสถาบันอุดมศึกษารัฐที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยทั่วไปกับสถาบันอุดมศึกษารัฐที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มีค่าไม่แตกต่างกัน ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีค่าแตกต่างไปจากกลุ่ม

การทดสอบความแตกต่างของระดับประสิทธิภาพทางเทคนิคเฉลี่ยของสถาบันอุดมศึกษา แยกตามประเภทสถาบัน โดยวิธีการวิเคราะห์เส้นห่อหุ้มกรณีระดับประสิทธิภาพต่อขนาดการผลิต (Scale Efficiency: SE) พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับประสิทธิภาพทางเทคนิคในการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษารัฐที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยทั่วไป สถาบันอุดมศึกษารัฐที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีค่าไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = 0.05$

5.1.5 คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา พบว่า เมื่อพิจารณาถึงภาวะการมีงานทำของบัณฑิตที่จบจากสถาบันอุดมศึกษา ส่วนใหญ่ได้งานทำหรือศึกษาต่อ คิดเป็นร้อยละ 77.61 ส่วนที่ยังไม่มีงานทำหรือกำลังรองงานคิดเป็นร้อยละ 22.39 และจากการสอบถามหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนรวมถึงองค์กรและมูลนิธิต่างๆที่รับบัณฑิตจากสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ทั้งสถาบันอุดมศึกษารัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้าไปทำงาน โดยการใช้แบบสอบถาม พบว่าการเปรียบเทียบลักษณะด้านคุณธรรม-จริยธรรมของบัณฑิตจากสถาบันอุดมศึกษารัฐและเอกชน ในมุมมองของหน่วยงานต่างๆ ที่จ้างบัณฑิตไปปฏิบัติงาน ให้ความเห็นว่า บัณฑิตจากสถาบันอุดมศึกษารัฐดีกว่าบัณฑิตจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในขณะที่การเปรียบเทียบข้อเสียลักษณะด้านคุณธรรม-จริยธรรมของบัณฑิตจากสถาบันอุดมศึกษารัฐและเอกชน ในมุมมองของหน่วยงานต่างๆ เห็นว่า ข้อเสียของลักษณะทางด้านคุณธรรม-จริยธรรมของบัณฑิตจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมากกว่าบัณฑิตจากสถาบันอุดมศึกษารัฐ สำหรับสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ที่หน่วยงานต้องการให้บุตรหลานเข้าเรียนมากที่สุด ในส่วนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้บุตรหลานเข้าศึกษาต่อมากที่สุด รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนสถาบันอุดมศึกษารัฐ พบว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษารัฐที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้บุตรหลานเข้าเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำหรับการประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์นั้น พบว่า ลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์มากที่สุด คือ ความซื่อสัตย์ รองลงมาคือ การมีความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา ความมีระเบียบวินัย การมีสัมมาคารวะ ตามลำดับ

5.1.6 การประกันคุณภาพการศึกษา

สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา พบว่า สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่เริ่มมีการประกันคุณภาพการศึกษา ในช่วงปี พ.ศ. 2540-2544 มากที่สุด โดยสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้ต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษา คือ เพื่อต้องการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 27.68 ส่วนกระบวนการที่สถาบันอุดมศึกษาใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษามาก

ที่สุด คือ ใช้การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ร้อยละ 40.91 รองลงมาคือ กระบวนการ PDCA (Plan-Do-Check-Action) คิดเป็นร้อยละ 36.36 ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจากการประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา มากที่สุด คือ การได้รับความเชื่อมั่นในระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและเป็นการปฏิรูปวัฒนธรรมองค์กร อีกทั้งยังทำให้บุคลากรภายในองค์กรมีความตื่นตัวในการปฏิบัติงานด้วย โดยบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มาก ถึงร้อยละ 69.24 สำหรับลำดับความสำคัญของภาวะหล่อเลี้ยงหรือเสริมแรงแก่บุคลากรเพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานที่ต่อเนื่องจนเป็นสภาวะปกติของสถาบันอุดมศึกษา คือ การบูรณาการระบบประกันคุณภาพการศึกษากับการพัฒนาการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 35.61 รองลงมาเป็นการบำรุงขวัญ กำลังใจแก่บุคลากร คิดเป็นร้อยละ 31.82 ตามลำดับ

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาทำให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนะ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงวิธีการ

1) การศึกษาประสิทธิภาพโดยวิธีการวิเคราะห์สมการพหุคูณแผนเชิงเฟ้นสุ่ม ควรจะมีจำนวนตัวอย่างที่มากในการประมาณ ในขณะที่การวิเคราะห์เส้นห่อหุ้ม ไม่จำเป็นต้องมีจำนวนตัวอย่างที่มาก ก็สามารถประมาณค่าได้ ซึ่งแสดงได้จากการประมาณค่าประสิทธิภาพโดยวิธีการวิเคราะห์สมการพหุคูณแผนเชิงเฟ้นสุ่มที่ใช้จำนวนตัวอย่างถึง 123 ตัวอย่าง ส่วนการประมาณค่าประสิทธิภาพโดยการวิเคราะห์เส้นห่อหุ้มจะใช้จำนวนตัวอย่าง 94 ตัวอย่าง

2) วิธีการวิเคราะห์เส้นห่อหุ้ม (DEA) เป็นวิธีการที่มีความอ่อนไหว (Sensitive) ง่าย อันเนื่องมาจากการใช้ข้อมูลที่มีความแตกต่างไปจากกลุ่มปกติ โดยเป็นข้อมูลที่มีลักษณะสุดโต่งทางด้านสูงหรือต่ำเกินไป (Outlier) ซึ่งจะทำให้ผลการประมาณค่าประสิทธิภาพเกิดความคลาดเคลื่อนและไม่สอดคล้องกันได้ ดังนั้น ในการประมาณค่าประสิทธิภาพโดยใช้วิธี DEA ควรจะพิจารณาข้อมูลที่จะนำมาคำนวณก่อน ซึ่งจะต้องไม่มีข้อมูลที่มีลักษณะเป็น Outlier

3) การประมาณค่าประสิทธิภาพโดยวิธีการวิเคราะห์เส้นห่อหุ้ม ควรจะมีการตรวจสอบข้อมูลที่เป็น Outlier ทุกครั้ง โดยใช้เกณฑ์ในการตรวจสอบที่พิจารณาจาก ค่าความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยผลผลิตต่อหน่วยปัจจัยการผลิต (Variance of Means)

5.2.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการศึกษานี้ทำให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย โดยแบ่งตามช่วงระยะเวลา ดังนี้

1) นโยบายในระยะสั้น ประกอบด้วย

1.1) จากผลการศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรีในหอสมุดทั้งตำรา หนังสือ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยต่างๆทั้งที่ตีพิมพ์เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวมทั้งสื่อมัลติมีเดียต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุ ฐานข้อมูลต่างๆพบว่า สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีฐานะเป็น มหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ยังมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยทั่วไป ดังนั้น รัฐจึงควรสนับสนุนงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อทรัพยากรต่างๆในหอสมุดรวมทั้งอุปกรณ์การเรียนการสอนต่างๆแก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เพิ่มขึ้น ในขณะเดียวกัน สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ควรมีการจัดสรรงบประมาณในส่วนการจัดซื้อทรัพยากร และอุปกรณ์ต่างๆ ในห้องสมุดเพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกัน

1.2) จากผลการศึกษาในส่วนของ การพัฒนานักศึกษา โดยการจัดกิจกรรมที่เป็นการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาทั้งกิจกรรมเชิงวิชาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า สถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีฐานะเป็น มหาวิทยาลัยราชภัฏและ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ยังมีการจัดกิจกรรมที่เป็นการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาน้อย ดังนั้น รัฐควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เพื่อให้มีการจัดกิจกรรมที่เป็นการพัฒนา ศักยภาพนักศึกษามากขึ้น ทั้งกิจกรรมเชิงวิชาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในขณะเดียวกัน สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้มากขึ้นด้วย จาก เดิมที่ไม่เคยจัดกิจกรรมหรือมีการจัดกิจกรรมน้อย ก็ให้มีการจัดกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น โดยมีการ จัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาเพิ่มขึ้น นอกจากนี้รัฐควรเข้าไปส่งเสริมการ จัดกิจกรรมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาได้ด้วย โดยอาจจะมีการให้เงินอุดหนุนแก่ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมต่างๆ รวมไปถึงการสนับสนุนให้ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีการจัดกิจกรรมที่เป็นการพัฒนานักศึกษา

ร่วมกันมากขึ้นเพื่อเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันและสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มนักศึกษา

1.3) จากผลการศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของอาจารย์และบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา ยังมีน้อย เช่น การอบรม ประชุม สัมมนาและการดูงานทางวิชาการ รวมทั้งการนำเสนอผลงานทางวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ดังนั้น รัฐควรสนับสนุนงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของอาจารย์และบุคลากร แก่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐเพิ่มมากขึ้น โดยอาจจะเป็นการเพิ่มค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทนและค่าเดินทางแก่อาจารย์และบุคลากรที่เข้าร่วมกิจกรรม เช่นเดียวกัน สถาบันอุดมศึกษาเอกชนควรมีการจัดสรรงบประมาณที่เป็นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของอาจารย์และบุคลากรเพิ่มขึ้น เพื่อจูงใจให้อาจารย์และบุคลากรได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเชิงวิชาการและเป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และศักยภาพของอาจารย์และบุคลากรให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

1.4) จากผลการศึกษาในส่วนทุนการศึกษาและกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พบว่าสถาบันอุดมศึกษายังได้รับการสนับสนุนในส่วนของทุนการศึกษาที่มอบให้กับนักศึกษา รวมทั้งการได้รับการจัดสรรเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นจำนวนน้อยและยังไม่ทั่วถึง ดังนั้น รัฐจึงควรสนับสนุนงบประมาณแก่สถาบันอุดมศึกษาในส่วนของทุนการศึกษาที่ต้องการมอบให้กับนักศึกษาเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และขาดโอกาสในการศึกษา รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณในส่วนของเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่สถาบันอุดมศึกษา ให้ได้รับการจัดสรรอย่างเพียงพอเพื่อที่จะกระจายไปสู่นักศึกษาที่มีความจำเป็นที่จะกู้ยืมเพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้อย่างทั่วถึงและเป็นการสร้างโอกาสที่ดีให้แก่นักศึกษาที่ขาดโอกาสในเรื่องทุนทรัพย์ด้วย

1.5) จากการศึกษา พบว่า สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มีการเน้นการรับนักศึกษามากเกินไปทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ และคำนึงถึงผลผลิตในเชิงปริมาณมากกว่าคุณภาพของบัณฑิต เพื่อให้ดูสถาบันมีขนาดใหญ่ขึ้น ทั้งที่ทรัพยากรของสถาบันมีจำนวนจำกัด โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพมาตรฐานการเรียนการสอน ซึ่งดูได้

จาก สัดส่วนของจำนวนอาจารย์ต่อนักศึกษา พบว่า สถาบันอุดมศึกษาที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล อาจารย์ 1 คน ต้องดูแลนักศึกษาเฉลี่ยถึง 45 คน ซึ่งถือว่ามากเกินไป ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาเหล่านี้ควรที่จะคำนึงถึงคุณภาพมาตรฐานของผู้เรียนเป็นหลักควบคู่ไปกับการเน้นในเชิงปริมาณด้วย เพื่อที่ว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกมาจะกลายเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพจริง และเป็นการเพิ่มศักยภาพของบัณฑิตให้เป็นที่ยอมรับของสังคม สร้างชื่อเสียงให้แก่สถาบัน เพื่อจูงใจให้แก่บุคคลอื่นเข้ามาศึกษาเพิ่มขึ้น

1.6) จากการศึกษาพบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีการเก็บค่าเล่าเรียนหรือค่าธรรมเนียมการศึกษาในอัตราที่สูงเมื่อเทียบกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทำให้ผู้ที่เข้ามาศึกษาต่อมองเป็นทางเลือกสุดท้ายในการเลือกเข้าศึกษา แต่ถ้าหากว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีการเน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลักควบคู่ไปกับการเน้นในเชิงปริมาณ เพื่อที่ว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกมาจะกลายเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพจริง และเป็นการเพิ่มศักยภาพของบัณฑิตให้เป็นที่ยอมรับของสังคม สร้างชื่อเสียงให้แก่สถาบัน จะเป็นการจูงใจให้แก่บุคคลอื่นสนใจที่จะเข้ามาศึกษาต่อเพิ่มขึ้น

1.7) ผลการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ในส่วนของการพิจารณาช่วงการผลิต พบว่า สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาขนาดใหญ่ มีช่วงการผลิตส่วนใหญ่อยู่ในช่วงผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตลดลง (Decreasing Return to Scale) นั่นคือ อัตราการเพิ่มของปัจจัยการผลิตมากกว่าอัตราการเพิ่มของผลผลิต ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ยังมีการเพิ่มหรือขยายขนาดสถาบันอุดมศึกษาให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเท่าใดจะยังทำให้ระดับความมีประสิทธิภาพทางเทคนิคในการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษายังลดน้อยลงมากขึ้นเท่านั้น นั่นคือ สถาบันอุดมศึกษามีขนาดใหญ่เกินไป ดังนั้น ในทางปฏิบัติ สถาบันอุดมศึกษาสามารถปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพทางเทคนิคในการจัดการทางการศึกษาให้สูงขึ้นได้โดยการลดขนาดของสถาบันลง ซึ่งจะทำให้ต้นทุนต่อหน่วยลดลง โดยหันมาเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพที่อาศัยกระบวนการพัฒนาเชิงคุณภาพมากกว่าในเชิงปริมาณ โดยแทนที่จะเน้นการใช้งบประมาณในการเพิ่มจำนวนของอาคาร สถานที่ต่างๆ หรือผลิตจำนวนนักศึกษาให้มากขึ้น ให้หันมาพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษา และการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาที่มีฐานะเป็นวิทยาลัยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงผลตอบแทนต่อขนาดเพิ่มขึ้น (Increasing Return to Scale) นั่นคือ อัตราการเพิ่มของปัจจัยการผลิตน้อยกว่าอัตราการเพิ่มของผลผลิต แสดงว่ามีจำนวนปัจจัยการผลิตหรือทรัพยากรน้อยเกินไป หรือกล่าวได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาเหล่านี้มีขนาดเล็กเกินไป ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาเหล่านี้สามารถที่จะพัฒนาและขยายขนาดให้มีขนาดใหญ่มากขึ้นเพื่อที่จะทำให้ต้นทุนต่อหน่วยลดลง โดยการเน้นการพัฒนาที่อาศัยการพัฒนาเชิงคุณภาพควบคู่ไปกับเชิงปริมาณ นั่นคือ เน้นการผลิตจำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้นควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพนักศึกษา รวมทั้งควรมีการเพิ่มจำนวนของบุคลากรและพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ ในขณะเดียวกันรัฐบาลควรมีการให้การสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมแก่สถาบันอุดมศึกษาที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏรวมทั้งให้ความช่วยเหลือในส่วนของงบประมาณแก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนบ้างบางส่วน หรือมีการอนุมัติเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำแก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนขนาดเล็กเพื่อที่จะมีงบประมาณในการขยายขนาดของสถาบันและพัฒนาสถาบันของตนเองได้คล่องตัวมากขึ้น

1.8) การเปิดการเรียนการสอนหลักสูตรใหม่ๆ ต้องเน้นความต้องการของตลาดแรงงาน และมีทิศทางที่สอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาประเทศและที่สำคัญต้องมีการปฏิบัติจริง ในเรื่องการปรับทิศทางการรับนักศึกษาจากแนวเดิมที่เน้นในเชิงปริมาณ คือ การเปิดสาขาหรือหลักสูตรใหม่ตามความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก มาเป็นการเปิดสาขาหรือหลักสูตรใหม่ที่เน้นความต้องการของตลาดแรงงานเป็นสำคัญ

2) นโยบายในระยะปานกลาง ประกอบด้วย

2.1) จากอุปสรรคในการศึกษาครั้งนี้ เกี่ยวกับข้อมูลของสถาบันอุดมศึกษาบางส่วนยังไม่มีรายละเอียดที่ชัดเจนและไม่ครบถ้วน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จึงควรมีมาตรการหรือมีนโยบายการจัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐานของแต่ละสถาบันอุดมศึกษาทั้งสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้มีความละเอียดชัดเจนมากยิ่งขึ้นและเป็นบรรทัดฐานเดียวกัน เช่น รายละเอียดของที่ตั้ง วิทยาเขต พื้นที่ หลักสูตร รายชื่อผู้บริหาร จำนวนนักศึกษา จำนวนบุคลากร รายละเอียดเกี่ยวกับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา เป็นต้น

2.2) รัฐควรมีการออกกฎระเบียบต่างๆ เพิ่มเติมหรือมีการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบบางประการ เพื่อเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาให้มีความก้าวหน้าและเป็นที่ยอมรับในสังคมและเกิดความเท่าเทียมกันมากขึ้นระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เช่น - รัฐควรมีการออกกฎระเบียบให้เอื้ออำนวยและส่งเสริมให้อาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษามีการผลิตตำราและผลงานทางวิชาการมากขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์รวมทั้งเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ

- รัฐหรือหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องควรออกกฎระเบียบหรือเงื่อนไขให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา เช่น การทำวิจัย อาจจะมีเงื่อนไขในการทำวิจัยในรูปแบบชุดวิจัย โดยการให้งบประมาณสนับสนุน แต่มีเงื่อนไขว่าให้มีการทำวิจัยร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา เช่น ความร่วมมือกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐกับรัฐ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่กับมหาวิทยาลัยแม่โจ้) หรือความร่วมมือกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชนกับเอกชน (มหาวิทยาลัยพายัพกับมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่) และที่สำคัญคือ การร่วมมือกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้และมหาวิทยาลัยพายัพ) เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวคิดใหม่ๆ อีกทั้งยังเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสถาบันและทำให้เกิดการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนให้มีความเท่าเทียมกันมากขึ้นในอนาคต และยังเป็นการป้องกันการวิจัยซ้ำซ้อน ซึ่งนำมาสู่การป้องกันการสูญเสียงบประมาณโดยเปล่าประโยชน์และไม่เกิดประสิทธิภาพขึ้นได้

- ในส่วนของกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษายังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษาที่มีความจำเป็นหรือขาดแคลนทุนทรัพย์จริง อันเนื่องมาจากเงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์บางประการของรัฐบาล ดังนั้น รัฐควรปรับปรุงเกณฑ์พิจารณาให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับระดับรายได้ของผู้ปกครองเพื่อให้ นักศึกษาที่มาจากครอบครัวยากจนที่ไม่สามารถประเมินรายได้ที่เป็นตัวเงินของผู้ปกครอง และนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูงเกินเกณฑ์แต่มีภาระเลี้ยงดูบุตรมากให้มีโอกาสมากขึ้นในการได้รับพิจารณากู้ยืมเงินรวมทั้งควรพิจารณาปรับปรุงเงื่อนไขการขอกู้ยืมเงินซึ่งแต่เดิมมีมากเกินไปให้ลดกฎระเบียบบางประการลง

- รัฐควรปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบบางประการที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาโดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเรื่องของภาษี เช่น ควรได้รับการยกเว้น

ภาษีโรงเรือน เนื่องจากอาคารสำหรับจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนไม่ได้ใช้ไปเพื่อประกอบกิจการเพื่อทำกำไรเหมือนกับการประกอบธุรกิจอื่น และการยกเว้นภาษีอุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นต้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่เท่าเทียมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

- รัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ ควรปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับในเรื่องเกี่ยวกับการสนับสนุนให้มีการเพิ่มค่าตอบแทนแก่อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา เช่น เพิ่มค่าตอบแทนในรูปแบบเงินเดือนหรือค่าจ้างให้สูงขึ้น หรือการให้สวัสดิการด้านอื่นๆ เช่น การลดหย่อนภาษี การรักษาพยาบาล การลาเนื่องจากเหตุผลต่างๆ (การลาคลอด การลาภัก การลาพัก ร้อน เป็นต้น) เงินโบนัส เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมการพัฒนาอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและศักยภาพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตามยุทธศาสตร์ที่เร่งการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับของกระทรวงศึกษาธิการ

3) นโยบายในระยะยาว ประกอบด้วย

3.1) การพัฒนาบุคลากรในระยะยาวนั้น รัฐควรสนับสนุนงบประมาณในเรื่องการให้ทุนไปศึกษาต่อทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ทั้งในประเทศและต่างประเทศแก่อาจารย์และบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งการสนับสนุนงบประมาณในการวิจัยโดยเฉพาะงานวิจัยที่เป็นเชิงประจักษ์ เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมเพื่อสามารถนำผลงานไปปรับใช้กับสภาพเศรษฐกิจและสังคมได้ในอนาคตอย่างยั่งยืน

3.2) การประกันคุณภาพการศึกษา จากการศึกษา พบว่า ทุกสถาบันอุดมศึกษามีการประกันคุณภาพการศึกษาตามนโยบายและระเบียบที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุมและดูแลสถาบันอุดมศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานตามที่กำหนดและเกิดการพัฒนา เพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้อยู่ในระดับที่ดีมากยิ่งขึ้น ซึ่งรัฐควรสนับสนุนงบประมาณที่ใช้ในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้มีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและสนับสนุนให้เป็นกระบวนการประเมินที่เป็นมาตรฐานที่ดียิ่งขึ้นในอนาคต

5.3 ข้อจำกัดทางการศึกษา

ในการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา: การเปรียบเทียบระหว่างการวิเคราะห์สมการพหุคูณเชิงเส้นและการวิเคราะห์เส้นห่อหุ้ม พบว่า มีข้อจำกัดทางการศึกษา ดังนี้

1) ข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถาม โดยการส่งไปตามสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ นั้นต้องใช้ระยะเวลาานาน อีกทั้งการตอบแบบสอบถามยังไม่ชัดเจน ทำให้ข้อมูลบางส่วนไม่สามารถที่จะนำมาใช้ในการประเมินผลการศึกษาได้ ในขณะที่เดียวกันการใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและเว็บไซต์ของสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ก็จะได้ข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ทำให้ขาดข้อมูลบางส่วนไป เช่นเดียวกัน เช่น ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจและสังคม (Socio-economic) ของนักศึกษา ข้อมูลเกรดเฉลี่ยของนักศึกษา ซึ่งน่าจะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการศึกษาประสิทธิภาพในการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

2) ในการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ครั้งนี้ได้พิจารณาประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาโดยเน้นในเชิงปริมาณมากกว่าเชิงคุณภาพ ถึงแม้ว่าผู้ศึกษาจะพยายามใส่ลักษณะในเชิงคุณภาพเข้าไปในตัวแปรแล้ว แต่ก็ไม่ได้ครอบคลุมทั้งหมด นั่นคือ ผลผลิตที่ได้จากกระบวนการศึกษาในครั้งนี้ คือ จำนวนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา แต่ถ้าหากจะทำให้ครอบคลุมประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ควรจะมีข้อมูลอื่นๆ มาประกอบการศึกษาด้วย เช่น เกรดเฉลี่ยของนักศึกษา ผลงานหรือรางวัลที่อาจารย์หรือนักศึกษาได้รับ เป็นต้น

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา: การเปรียบเทียบระหว่างการวิเคราะห์สมการพหุคูณเชิงเส้นและการวิเคราะห์เส้นห่อหุ้มในครั้งนี้ เป็นการศึกษาโดยใช้ข้อมูลทั้งข้อมูลแบบปฐมภูมิและทุติยภูมิ ทำให้เกิดข้อบกพร่องตามที่ได้กล่าวข้างต้น ทำให้นำมาซึ่งข้อมูลบางอย่างมีรายละเอียดที่ไม่ชัดเจนและไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่อาศัยการส่งแบบสอบถาม ซึ่งได้รับรายละเอียดที่ไม่ชัดเจนและไม่ครบถ้วน ทำให้ผู้

ศึกษาไม่แน่ใจว่าข้อมูลที่ได้รับมานั้นมีความถูกต้องแม่นยำและเป็นจริงมากน้อยเพียงใด ดังนั้น แนวทางการแก้ไขที่ดีที่สุดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียด ถูกต้องและตรงกับความต้องการตาม วัตถุประสงค์มากที่สุด คือ การเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ซึ่งข้อมูลที่ได้นอกจากจะ มีความละเอียด ถูกต้อง ตรงตามความต้องการแล้ว ยังเป็นการแก้ปัญหาในเรื่องการส่งแบบสอบถาม กลับมาในอัตราที่ต่ำ และแก้ปัญหาคำตอบแบบสอบถามในลักษณะผู้ตอบอาจจะไม่ใช่ผู้ที่เรา ต้องการให้ตอบ ซึ่งจะส่งผลทำให้งานวิจัยมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้วิจัยก็จะได้ประโยชน์ จากการลงสำรวจพื้นที่ด้วยตนเอง ทำให้เห็นสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของแต่ละ สถาบันอุดมศึกษาได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น แต่อาจจะต้องอาศัยงบประมาณเป็นจำนวนที่สูงในการเก็บ รวบรวมข้อมูล หรือถ้ามีความจำเป็นที่ต้องใช้วิธีการส่งแบบสอบถาม ผู้ศึกษาควรให้คำชี้แจงและ เขียนคำถามในแต่ละข้อให้มีความละเอียดและชัดเจนเพื่อที่จะทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ระหว่างผู้ศึกษาและผู้ตอบแบบสอบถาม และนำมาซึ่งการตอบแบบสอบถามอย่างตรงประเด็นและ ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน

ในส่วนขอเนื้อหาในการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของ สถาบันอุดมศึกษาในครั้งนี้ยังขาดความสมบูรณ์ในบางประการ ดังนั้น ข้อเสนอแนะสำหรับการ ศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษาเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

1) ควรเพิ่มตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของ สถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะตัวแปรในเชิงคุณภาพ เช่น เกรดเฉลี่ยของนักศึกษา สัดส่วนการได้ งานทำหรือการศึกษาต่อของนักศึกษา คะแนนสอบมาตรฐานของนักศึกษา จำนวนนักศึกษาหรือ อาจารย์ที่ได้รับรางวัลจากผลงานทางวิชาการ เป็นต้น

2) การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของ สถาบันอุดมศึกษาในภาพรวมทั้งหมด ดังนั้น ถ้าต้องการศึกษาถึงประสิทธิภาพการจัดการทาง การศึกษาในเชิงลึกมากขึ้น ควรศึกษารายละเอียดโดยเน้นเฉพาะเจาะจงไปในแต่ละ สถาบันอุดมศึกษาเป็นรายสถาบัน ซึ่งอาจจะดูรายละเอียดของแต่ละคณะและภาควิชาหรือสาขาด้วย

3) การศึกษาประสิทธิภาพโดยวิธีการวิเคราะห์เส้นห่อหุ้ม เป็นการศึกษาเฉพาะวิธี Single Output-Multi Input เท่านั้น เนื่องจากขาดความสมบูรณ์ของข้อมูลตัวแปรตาม ดังนั้น การศึกษาครั้ง ต่อไปควรเพิ่มจำนวนตัวแปรตาม เช่น เกรดเฉลี่ยของนักศึกษา สัดส่วนการได้งานทำหรือการศึกษา

ต่อของนักศึกษา คะแนนสอบมาตรฐานของนักศึกษา จำนวนนักศึกษาหรืออาจารย์ที่ได้รับรางวัล จากผลงานทางวิชาการ เป็นต้น เพื่อที่จะสามารถวิเคราะห์โดยใช้วิธีการ Multi Output and Input ได้ ซึ่งจะช่วยให้ผลการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษามีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4) ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยใช้ข้อมูลแบบภาคตัดขวาง (Cross-section Data) ดังนั้น การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาถึงข้อมูลแบบภาคตัดขวางทางยาว (Panel Data) ด้วย เพื่อจะทำให้เห็นลักษณะการเปลี่ยนแปลงของประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น